

Barnkonsekvensanalys

Barns röster och förslag i utformandet av det nya stödsystemet för kultur i Stockholms Stad

Inledande ord kring begreppen barn och kultur

Delaktighet och inflytande är två begrepp som har kommit att bli flitigt använda inom aktuell barndomsforskning. Många forskare menar att synen på barn och barndom under de senaste decennierna har genomgått stora och betydande förändringar, varpå det har kommit att bli allt vanligare att involvera barn och unga i frågor som berör dem.

Inom den moderna barndomssociologin talar man i dag om barn som aktiva medkonstruktörer som har möjlighet att förändra och tillföra någonting nytt till den gemensamma kulturen de delar med vuxna.¹ Detta förhållningssätt medför ett mer barncentrerat synsätt och utgör grunden för denna analys.

I Sverige har FNs konvention om barnets rättigheter haft stor inverkan på det allmänna förhållningssättet till barn och unga i vårt samhälle. Sverige ratificerade konventionen år 1990 och redan under 1990-talet hade den stark inverkan på diskussionen om barns rättigheter och att ”se till barnets bästa”. FNs konvention om barnets rättigheter föreskriver i artikel 31 att varje enskilt barn har ”[...] rätt att till fulla delta i det kulturella och konstnärliga livet [...]”. Vidare kan man läsa att konventionsstaterna ska ”[...]uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet [...]”.²

Inom barndomsforskningen ligger FNs konvention om barnets rättigheter även till grund för definitionen av det s.k. barnperspektivet. Ett perspektiv som präglar mycket av dagens syn på barn och barndom och påverkar vår syn på uppfostran, utbildning, forskningsetiska frågor rörande barn och den allmänna synen på barn som samhällsmedborgare. Termerna *barnperspektiv* och *barns perspektiv* har i stor utsträckning kommit att diskuteras i forskningssammanhang. Barndomsforskningen delar ofta upp dessa två begrepp och det finns en viktig poäng med att göra det. Begreppet barnperspektiv har idag kommit att bli lite av ett ”modeord”. Man slänger sig ofta med termen barnperspektiv för att visa att man gör ett engagerat arbete med barn och unga. Inom forskningen har det förts en debatt kring begreppen barnperspektiv och barns perspektiv och flera forskare, bl.a. Gunilla Halldén vid Tema Barn vid Linköpings universitet, anser det i många sammanhang slarvas med de båda begreppen vilket leder till att de riskerar att tappa sin analytiska skärpa. För att klargöra begreppen och visa på hur de kommer att användas i denna specifika text, väljer jag att beskriva dem på följande vis:

- Barnperspektiv som ett ord beskriver då vuxna agerar, beslutar eller intresserar sig för barn och barns villkor. Barnperspektivet innebär att vuxna så långt som det är möjligt

¹ James, Allison & Prout, Alan (red.): *Constructing and Reconstructing Childhood. Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood*. London/New York: Routledge Falmer, 2003; James, Allison; Jenks, Chris; Prout, Alan: *Theorizing Childhood*. Cambridge: Polity Press, 2005; Prout, Alan: *The Future of Childhood. Towards the Interdisciplinary Study of Children*. London/New York: Routledge Falmer, 2005; Corsaro, William A.: *The Sociology of Childhood*, Second Edition, London: Thousand Oaks, New Delhi: Pine Forge Press, 2005.

² *Mänskliga rättigheter. Konventionen om barnets rättigheter*. Stockholm: Utrikesdepartementet, 2006 (UD 05.059).

sätter sig in i barnets situation för att bättre kunna tillvarata barnets intresse och verka för barnets bästa i förhållande till rådande villkor.³

- Barns perspektiv uppdelat på två ord beskriver istället barns egna åsikter och tankar om sin omvärld. Barns perspektiv används ofta för att beskriva och lyfta fram barns egna röster och utsagor. En viktig skillnad är att barns perspektiv varken behöver vara självreflekterande eller medvetna, vilket barnperspektivet å andra sidan alltid måste vara. Ett barnperspektiv innehåller ofta barns perspektiv, men är den vuxnes tolkningar och bearbetningar av dessa.⁴

Ser man till statliga dokument, utredningar och rapporter går det att finna ett antal skrifter som behandlar frågor om barn och kultur. Barns rätt till kultur och konstnärliga upplevelser formuleras exempelvis i de nationella kulturpolitiska målen samt i skolans och förskolans läroplaner och kursplaner. Barnombudsmannen har publicerat en rad skrifter om barn och kultur.⁵ Kulturrådet för kontinuerlig statistik och har även gett ut en rad skrifter om kultur för barn och unga, exempelvis rapporterna *Plats på scen* samt *Barns och ungas rätt till kultur*.⁶ I en kartläggning över hur kulturen ser ut i Sverige för barn och unga i åldrarna 0-18 år, genomförd på uppdrag av regeringen, framgår dock att artikel 31 inte efterlevs, då kulturen i mycket varierande omfattning görs tillgänglig för barn och unga.⁷ Det visar sig alltså att långt ifrån alla barn och unga upplever sig ha rätt, eller möjlighet, att till fullo delta i det kulturella livet. Även i Kulturrådets rapport *Barns och ungas rätt till kultur* framgår att det finns ett stort behov av fördjupade studier rörande förståelsen för och kunskap om barns och ungas rätt till kultur, inte minst när det gäller delaktighet.⁸

Det finns således en hög angelägenhetsgrad i att involvera barns perspektiv i planering och utformning av nya handlingsplaner och direktiv som i någon mån kommer att beröra barn och ungdomar. På uppdrag av kulturnämnden har Kulturstrategiska avdelningen under våren 2011 utformat ett nytt stödsystem till det fria kultur- och föreningslivet som på ett bättre sätt stimulerar produktivitet, konstnärlig förnyelse och kvalitet samt ger ett större utrymme för nya initiativ och projekt/verksamheter som strävar efter att nå nya målgrupper. Barn och unga är en av flera målgrupper som nås av kulturen, varför det nya stödsystemet i denna studie kommer att diskuteras utifrån barns perspektiv.

³ Qvarsell, Birgitta: "Det problematiska och nödvändiga barnperspektivet", I: Henry Montgomery & Birgitta Qvarsell (red.) *Perspektiv och förståelse. Att kunna se från olika håll*. Stockholm: Carlsson, 2001, s. 90-105.

⁴ Halldén, Gunilla: "Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp" Ur: *Barns perspektiv och barnperspektiv*, skrift nr 1-2 i skriftserien Pedagogisk forskning i Sverige, Institutionen för pedagogik och didaktik vid Göteborgs Universitet, 2003

⁵ T.ex: *Röster som räknas*, årsrapport, 2006, *Unga direkt*, 2011, *Bakom fasaden*, årsrapport 2011.

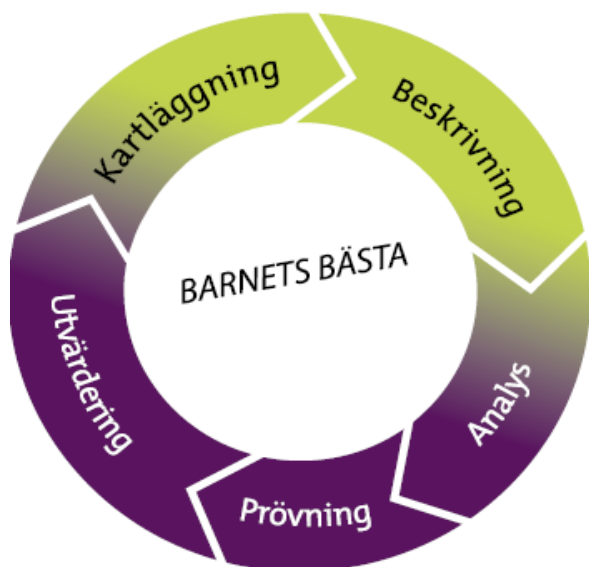
⁶ *Plats på scen* (SOU 2006:42). Statens offentliga utredningar; *Barns och ungas kultur. Kulturen i siffror 2010:1*. Kulturrådet 2010. Kulturdepartementet 2006; *Barns och ungas rätt till kultur*. Kulturen i siffror 2010:1. Kulturrådet, Stockholm, 2010.

⁷ *Tänka framåt, men göra nu – Så stärker vi barnkulturen*. Stockholm: Kulturdepartementet, 2006 (SOU 2006:45).

⁸ *Barns och ungas rätt till kultur*. Kulturen i siffror 2010:1. Kulturrådet, Stockholm, 2010.

Barnkonsekvensanalys

För att göra målgruppen barn och unga delaktiga i beslut som rör dem har Barnombudsmannen utarbetat en modell för en s.k. barnkonsekvensanalys.⁹ Nedan följer en tankebild över hur analysen kan tillämpas för att barns och ungas perspektiv ska involveras i beslutet kring det nya stödsystemet för kultur i Stockholms Stad.

Genom att på ett tidigt stadium tänka efter hur eventuella beslut kan komma att påverka barn och unga och genom att arbeta utifrån FNs konvention om barnets rättigheter är syftet med en barnkonsekvensanalys att aktualisera frågan: *Hur kommer det beslut vi fattar att tänkas påverka de barn som berörs?*

Då förslaget i just detta ärende ännu inte är färdigt, har man genom barnkonsekvensanalysen möjlighet att samla in och analysera barns perspektiv i relation till den skisserade förslagsmall som har åstadkommit. Men jag vill understryka att analysen bör involveras i det färdiga förslaget för att kunna sägas vara giltigt som en barnkonsekvensanalys. Prövning och utvärdering av förslaget (med barnets bästa i åtanke) återstår sedan för att komplettera denna analys.

Syfte, material och metod

Som metodologiskt begrepp har *barns perspektiv* belysts i denna studie. Det huvudsakliga syftet har varit att (enligt de förutsättningar som beretts) samla in barns röster kring kulturutbudet och fördelningen av bidrag till kultur inom det nya stödsystemet. Då det sammanställda materialet från referensgruppen¹⁰ lade stor vikt vid integrationsfrågor har även denna aspekt beaktats i undersökningen.

⁹ Modellen är hämtad ur Barnombudsmannens årsrapport *Röster som räknas. Barns och ungas rätt till delaktighet och inflytande*, 2006.

¹⁰ "Nya stödsystem för Stockholms konst- och kulturliv", sammanfattning och övergripande förhållningssätt av Emily Johnsson, mars 2011

Materialet utgörs av:

- En enkätundersökning med 7 skolklasser, totalt 148 barn i åldrarna 8-15 år.
- Semistrukturerade intervjuer med 41 barn (23 flickor och 18 pojkar) från ovan nämnda skolklasser. Intervjuerna har bandats och transkriberats.
- Två kompletterande telefonintervjuer med ungdomar som själva sökt och fått *En snabb slant* för egna kulturprojekt.
- Ett enkätsvar i form av e-mail från ytterligare en ungdom som är aktiv och driver egna kulturprojekt.

Materialet diskuteras utifrån aktuella forskningsrapporter och har sin grund i det påbörjade förslag som presenterades av Kulturförvaltningen vid ett möte med representanter från referensgruppen onsdagen den 27 april 2011.

Studien bygger på en kombination av metoder och utgörs av en kvantitativ samt en kvalitativ delstudie. En skriftlig enkätundersökning i skolklasser utgör den kvantitativa delstudien. För denna har barnen/ungdomarna informerats av sina respektive klasslärare att det ska komma en person, vid namn Natalie Davet, som arbetar med kulturfrågor för att informera och göra någonting mer¹¹ tillsammans med barnen. Besöken har inletts med en kort presentation av kulturbegreppet samt information om Kulturförvaltningens arbete med att ta fram ett förslag till ett nytt stödsystem för kultur.¹² Barnen/ungdomarna har sedan blivit tillfrågade om de vill delta i uppdraget att förmedla barns tankar och röster om kultur, genom att besvara en enkät med tio frågor. Totalt 148 barn medverkar i enkätundersökningen, vilket motsvarar sammanlagt sju skolklasser från spridda delar av Stockholm. Innerstad, närförort och förort finns representerade i materialet. Åldersspridningen på de medverkande barnen sträcker sig mellan 8-15 år. Ytterligare ett enkätsvar har inkommit mailledes från en ungdom som är aktiv och driver egna kulturprojekt.

För den kvalitativa delstudien har 5-6 barn från varje skolklass medverkat i semistrukturerade gruppintervjuer där vi i avskildhet diskuterat vidare utifrån några av enkätens frågeställningar. Totalt medverkar 23 flickor och 18 pojkar i gruppintervjuerna. Intervjuerna har bandats och transkriberats för att i möjligaste mån kunna återge barns röster och det metodologiska begrepp som jag i studien kallar barns perspektiv. Även två telefonintervjuer har tillkommit. Dessa intervjuer har gjorts med ungdomar som har sökt och fått kulturstöd via *En snabb slant*. Telefonintervjuerna har dokumenterats genom anteckningar där ungdomarnas svar så långt det är möjligt återges ordagrant. I de kvalitativa intervjuerna har jag upprepat barnens/ungdomarnas svar för bekräftelse eller dementi. De skriftliga enkäterna återges ordagarant. På så vis hoppas jag kunna förmedla de svar som framkommit utan att de förvanskas genom mina tolkningar. Forskningsetiska frågor vid studier med barn har beaktats och begrundats under arbetsprocessen. De namn som framkommer i citat är fingerade.

Det ska nämnas att de barn och ungdomar som medverkar i undersökningen ingår som referensklasser/alt. är frekventa besökare vid två av Stockholms kulturinstitutioner. Detta kan ha medfört att studien grundar sig på uppgifter från barn och unga som har större kulturvana än medeltalet barn och unga i staden. Urvalet har gjorts med syftet att täcka in barn och unga i ett stort geografiskt område med en spridning och bredd gällande aspekter som exempelvis ålder, kön, sociokulturell bakgrund, etnisk härkomst och/eller funktionsnedsättning.

¹¹ Klasslärarna hade inte i något fall specificerat varför jag var där. Barnen var dock införstådda med att jag skulle komma, visste mitt namn och många visste att de skulle få en uppgift av mig.

¹² Se bifogad presentation i appendix i slutet.

Frågeställningar

Den övergripande frågeställningen i studien syftar till att besvara frågan: *Vilka är barns perspektiv på Kulturförvaltningens förslag till det nya stödsystemet för kultur och hur påverkas barn och unga av de beslut som kommer att fattas?* För att kunna belysa detta har en rad delfrågor tillkommit:

Vilka kulturområden bör prioriteras ur barns perspektiv? Vilken betydelse har skolan för barns/ungas tillgång till kultur? Och hur upplever barnen/ungdomarna den kultur de får del av via skolan? Hur kan man arbeta med integrationsfrågor inom kulturen?

Resultat

Att Stockholm har ett rikt kulturliv med både bredd och spets som lockar många kulturskapare och stor publik redovisas i undersökningen i form av en bred definition av begreppet kultur. Av enkätsvaren kan man utläsa att samtliga barn/unga som medverkar i undersökningen har haft möjlighet att prova på många olika former av kultur, både genom skolan och på fritiden. De barn/unga som ringat in minst antal kulturupplevelser från den förstensilerade exempellistan i enkäten, kan ändå uppge ett tiotal kulturområden som de har provat på. Enkäten visar även att var femte barn/ungdom har egna förslag på kulturområden för att dryga ut listan. Dock visar enkäten att många av respondenterna har svårt att skilja mellan begrepp som kultur och fritid (sport). Detta bekräftas även i andra studier gjorda inom området.¹³ Vad som ändå blir synligt är att barn/unga nås av ett brett kulturutbud, att de vill ta del av kulturen och att de är angelägna om att kulturen utformas för att passa deras livsvillkor.¹⁴

Prioriterade kulturområden ur barns perspektiv

För att kulturen ska ta en mer framträdande roll i samhället och gynna barn och unga, anser barnen/ungdomarna att vissa kulturområden bör prioriteras. Enkätsvaren visar en bred kulturdefinition med många olika intresseområden. Dock framstår vissa kulturformer som särskilt viktiga för barn/unga.¹⁵ Teater omnämns av 34 respondenter som det viktigaste kulturområdet. Då åsyftas såväl teaterbesök som att själv vara delaktig i någon form av teaterarbete. Barnen har svarat utifrån sina egna personliga intressen men också utifrån kriteriet ”viktig” i den bemärkelse att alla barn borde få prova på teater. Teater är även en av de kulturformer som samtliga respondenter har egna erfarenheter av.

Fler biobesök och att skapa egen film är ett annat prioriterat område inom kulturen som omnämns av 20 respondenter. Många av barnen/ungdomarna vill se sänkta priser på

¹³ Gustafsson, Kerstin, ”Kultur ska va kul. Det hörs ju på namnet. KUL TUR. Och så kanske man ska ha tur också...” Ur: *Utsikter och insikter – Barns kulturella liv*, skrift nr 41 i CBK:s skriftserie, Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet, 2008.

¹⁴ Här syftar jag på intresseområden, geografiska avstånd och ekonomi.

¹⁵ För att studera hela listan med förslag från respondenterna i undersökningen hänvisas läsaren till Appendix 5, längst bak i texten.

biobiljetter, men de vill även erbjudas möjlighet att skapa egen film och gärna tillsammans med andra barn.

17 av respondenterna uppger att de vill se ett ökat stöd till musiken. Mer specifika musikområden tillkommer då 3 respondenter utöver detta hävdar behov av ökat stöd till konserter, 3 respondenter förespråkar utökad stöd till undervisning av musikinstrument, ytterligare 3 respondenter vill öka bidraget till körverksamheter och 1 respondent efterfrågar fler replokaler.

Barn- och ungdomslitteraturen är ytterligare ett område som enligt respondenterna bör prioriteras. 17 av respondenterna vill se ett ökat stöd till bibliotek, bokprat och böcker. TioTretton satsningen på Kulturhuset tycks vara ett framgångskoncept som omnämns av många både vad gäller inspiration till läsning och som mötesplats. Dock tycks TioTretton främst ha besökts av de barn som bor i de mer centrala delarna av Stockholm men inte av barnen i förorten.

Ser man till behovet av mötesplatser för kultur framgår det i enkätsvaren att det efterfrågas fler fritidsgårdar och kulturhus, fler lekplatser, fler festivaler och fler pysselverkstäder.

Det framgår även att barn och unga vill se en ökad bredd inom kulturen. En respondent uttrycker att bidragen bör gå till: "De som kan visa att kultur för barn och unga inte bara är teater, bibliotek och museum." (Tora, 22 år). En annan respondent uttrycker att kultur bör göra avtryck och att pengarna bör gå till: "De som gör något viktigt som påverkar på ett bra sätt." (Ann-Sofie, 14 år).

Att tala med barn om fördelning av resurser och att göra det i skolans lokaler kan få något vilseledande associationer. Många av barnen uppger i de skriftliga enkätsvaren att pengarna bör gå till välgörande ändamål där barn i svåra situationer ska vara mottagare av pengarna. Flera olika exempel på fonder och hjälporganisationer har uppgetts som svar i enkäten. Gemensamt för dessa svar är att respondenterna vill ge pengar till sjuka eller fattiga barn. Indirekt rimmar detta ändå rätt väl med ett av målen i det nya stödsystemet där man vill att kulturen ska komma till gagn för fler av stadens medborgare. Två respondenter uppger att de ser ett behov av utökad kulturstöd till barn på sjukhus eller ungdomar med någon form av fysisk eller psykisk funktionsnedsättning: "Jag tycker att ge pengar för jag tycker synd om sjuka skadade barn. Man kan träffas i sjukhuset. Min morfar mormor håller på med dem vill hjälpa barn som blir skadad eller sjuk" (Mila, 12 år). En äldre respondent uttrycker ett behov av: "Fler kulturstöd till den typen av projekt för ungdomar som är långtidssjukskrivna och inte kan vara ute och jobba på samma sätt som andra" (Tora, 22 år).

14 av respondenterna uppger att de vill se ett ökat stöd specifikt till kultur för barn och unga,¹⁶ medan det finns dem som ser fördelar med att portionera ut stödet till alla kulturformer. I en av gruppintervjuerna fördes resonemang om fördelningen på följande vis:

N: Ja, och du har något annat som du ville säga?

Lotta, 8 år: Ja, men alla barn tycker ju olika så jag tycker att först så borde de dela ut lite pengar till allt och sen så mer och mer för att se hur mycket det finns kvar. Så att alla får ungefär lika mycket. Då blir det rättvist. För tänk om några barn ska gå på teater och så har den teatern kanske bara fått 1.000 kr, då är ju det jättelite om någon annan kanske har fått 50.000. Och då blir det ju orättvist.

¹⁶ Även om jag tolkar de allra flesta svaren som att respondenterna syftar på just målgruppen barn och unga.

Sussie, 8 år: Ja, men då kan man ju ge först lite till den och sen lite till den och så.

N: Tycker ni att man ska ge lite pengar till allt då eller tycker ni att man först ska lyssna på vad publiken vill ha?

Lotta, 8 år: nej, jag tycker ändå att man ska börja ge lite till allt och sen så kan man lyssna och så kan de få mer pengar sen.

Generellt visar informanterna en stor medvetenhet kring priser och kostnader av kulturaktiviteter. Detta gäller för samtliga respondenter oavsett ålder eller ort. Det kan handla om priser på biljetter och inträde på nöjesfält som Gröna Lund eller om subventionerade kulturaktiviteter och kurser. Den finns en medvetenhet om att kulturaktiviteter efter skoltid ofta innebär en extra kostnad, varför de kan framstå som förbehållet vissa och villkorade andra:

Maria, 12 år: Jo men såhär till exempel, som ett exempel, att det finns ju Cirkus Cirkör, och det kostar ju typ 1000kr per termin. Och dom som inte har råd kanske kan få lite pengar så att dom kan vara med.

Eddie, 12 år: [mumlar] Ja, typ köp en majblomma.

N: Så det kostar 1000kr att vara medlem och då är det inte alla som har råd att vara med?

[Medhåll från alla barnen]

Eddie, 12 år: Vi jobbar med, vad heter det, Stadsteatern så vi får gå in där gratis.

N: Ja, det är ju ett sånt exempel. Vad gjorde ni då när ni samarbetade med dem?

Anna, 12 år: Det var jätteroligt!

Eddie, 12 år: Vi gjorde våra bilder och sen de förstörde upp dem och använde dem i teatern.

En kvantitativ undersökning från Barnombudsmannen och Statens kulturråd om barns syn på kultur mynnar i slutsatsen att kulturella verksamheter för barn och unga i större utsträckning måste utgå från barnens egna behov och önskemål. Det framgår också att betydligt fler unga vill ta del av olika former av konstupplevelser än de som får möjlighet att göra det.¹⁷ Detta resonemang bekräftas av respondenterna i denna studie. Ytterligare en aspekt av detta är de långa köer till Kulturskolan och andra kulturverksamheter som bidrar till att många barn upplever att de känner sig exkluderade från kulturen. Man efterfrågar fler prova-på-ställen för att kunna inspireras och få möjlighet att upptäcka sådant som man inte redan känner till:

Sussie, 8 år: Men man kan få någon helg att bara prova på, och så kanske någon helg...[paus]. Alltså såhär boka en danskurs och bara någon helg då man provar på.

N: Prova-på-kurser då?

Sussie, 8 år: Ja, att all kultur har någon helg då man bara får komma och prova på.

17 "Konst, hur man lever å lite annat". *Barnombudsmannen rapporterar*. Stockholm, 2006 (BR2006:03).

En annan respondent uttrycker det på följande sätt: "Fler prova-på-ställen för kultur där man kan testa det man inte redan känner till. Ställen där man kan låna material och träffa folk som håller på med många olika kulturformer." (John, 20). En tredje respondent uttrycker att: "Jag tror att engagerande gratisverksamhet verkligen kan få barn intresserade (som till exempel Lava och andra liknande institutioner)." (Hannes, 21 år). Det finns således en förväntning och en förhoppning om att kulturverksamheter ska vara gratis/alt. inte så kostsamma för att locka fler barn och unga och för att göra dem tillgängliga för alla.

Gällande kulturstöd som unga kan söka själva, d.v.s. tidigare projektstöd som *Jalla!* och *En snabb slant* anser respondenterna att det krävs bättre och tydligare riktad information kring dessa. Ingen av respondenterna hade själva kännedom om att det fanns stödformer för unga kulturskapare. De som sökt och fått *En snabb slant* hade uppmuntrats till detta och fått mycket stöd i ansökan från personalen vid en given kulturinstitution. En av respondenterna tyckte att formulandet av ett personligt brev var svårt men samtidigt "nyttigt". Hon uttrycker att ansökningsförfarandet och processen med detta fyllde en viktig poäng då: "Brevet var nyttigt. Under tiden jag skrev fick jag en klarare bild av vad jag ville göra" (Tora, 22 år). Men det tycks alltså råda brist på information om kulturstöd som riktar sig till målgruppen barn/unga. En annan respondent uttrycker att:

Det borde finnas tydligare och mer lättillgänglig information om hur man söker stöd. Jag tror att många är omedvetna om att det finns stöd att använda sig av, och tror att tydligare information skulle kunna visa fler unga att det finns möjlighet att få tag i de här pengarna. Kanske en hemsida som är mer specialiserad och mer lättillgänglig, mer anpassad för ungdomar.

(Hannes, 21 år)

I förslaget som presenterades av Kulturförvaltningen den 27 april uppges att man vill finna en stödform som ska fungera som:

[...]en kedja där unga kulturskapare, nya aktörer, nyutbildade elever från de konstnärliga högskolorna eller individer med konstnärliga idéer kan utvecklas med hjälp av stadens olika stödformer. En ambition är att en enskild individ eller organisation kan göra en konstnärlig utvecklingsresa där dessa stödformer utgör starten och där man via projektstöd kan utveckla nästa generations fasta verksamheter.

För att detta ska bli anpassat utifrån barns perspektiv krävs således en tydligare riktad kommunikation och information om stödets existens och förfarande.

Skolans betydelse för barns/ungas tillgång till kultur, och barns upplevelser av att ta del av kultur via skolan

En del barn i undersökningen har engagerade och kulturintresserade föräldrar, syskon eller andra släktingar och vuxna i sin närhet som har råd och möjlighet att visa på olika kulturaktiviteter och uttrycksformer. Andra barn har det inte. Förra Barnombudsmannen Lena Nyberg skriver i en krönika på barnombudsmannens hemsida att "barns rätt till kultur kräver samhälleligt ansvar" och uppger att skolan är navet för detta.¹⁸ Skolan är för många barn en betydelsefull länk till kulturlivet. Men jag vill tillägga att det även finns många andra områden

¹⁸ Nyberg, Lena, "Barns rätt till kultur kräver samhälleligt ansvar", krönika

där samhället bär ansvar för att barn och unga kommer i kontakt med kultur. Samhället bär även ansvar för att fånga upp och lyssna till barns åsikter och tankar om det kulturliv som erbjuds dem. Viktiga aktuella forskningsfrågor som tas upp i en rad rapporter är: ”Vad händer i mötet mellan unga och professionell kultur” och ”Hur kan barnens egna röster höras i forskningen”?¹⁹

Samtliga respondenter i denna undersökning svarar att de fått många kulturupplevelser via skolan och att skolan fyller en viktig funktion för att komma i kontakt med många olika kulturformer. En problematik i undersökningen är att den har utförts just i skolans lokaler och att skolfokuset därför blivit förhållandevis stort. Frivilligheten att delta i undersökningen kan diskuteras då formen och strukturen för undersökningen byggde på att jag av lärare och rektorer beviljades en halv skollektion i respektive klass för att genomföra undersökningen. Respondenterna hade inför undersökningstillfällena fått alltför knapphändig information för att kunna avgöra om de ville delta eller ej och min tolkning är att de flesta upplevde undersökningen som en alternativ skoluppgift. Endast en elev valde att avstå från att delta i undersökningen.

Överlag är respondenterna mycket positiva till skolans kulturarbeten och efterfrågar fler kulturupplevelser och kulturprojekt under skoltid. Att komma iväg på kulturaktiviteter utanför skolan uppskattas av de allra flesta i undersökningen: ”Det är jätteroligt. Man missar lite skoltid också!” (Bea, 10 år) eller ”Det var vel roligt, eftersom man inte är i skolan, det blir liksom en annan stämning” (Lisa, 14 år). Den senare kommentaren tolkar jag som att kulturprojekt utanför skolan kan ha en viktig social funktion för den egna gruppen eller i mötet med andra.

För att understryka vikten av kulturupplevelser med skolan är ett vanligt svar: ”Det var skoj och lärorikt” (Kajsa, 14 år). Det visar sig att respondenterna använder sig av nyttoaspekten som en förstärkning för att understryka kulturens betydelse och tyngd. Många respondenter anger även att bra kultur är då ”man får lära sig mycket”. Denna nyttoaspekt tycks drabba barnkulturfältet i stort. Även om idén ”konst för konstens egen skull” ännu inte är utdöd, präglas mycket av barnkulturen av ett nyttotänkande där kulturen alltmer sammanlänkas med lärande. Man kan tala om konstens och kulturens ”funktioner” eller ”mål och mening”. Samverkan mellan skola och kulturliv har alltid påverkats av denna nyttoaspekt, men beslut och omstruktureringar på politisk nivå kan komma att påverka och ge ”nyttan” större eller mindre spelrum.

Idag diskuteras ofta den politiska aspekten av barns delaktighet i kulturlivet utifrån 2009 års kulturutredning, närmare bestämt satsningen Skapande skola,²⁰ där skolor har möjlighet att beställa kultur genom en särskild kulturpeng, vilken ger skolor och lärare möjlighet till direkt

19 SOU 2006: 45, s. 95 f.

²⁰ Under 2008 inledde regeringen Skapande skola i syfte att stärka arbetet med kultur i skolan. Satsningen avser såväl offentliga som fristående skolor. Målet är att genom en ökad samverkan med kulturlivet, långsiktigt integrera kulturella och konstnärliga uttryck i skolans arbete, vilket bidrar till att nå kunskapsmålen i högre grad. Från och med 2011 omfattar Skapande skola 150 miljoner kronor och riktar sig till hela grundskolan (årskurserna 1-9). Statens kulturråd fördelar medlen (www.regeringen.se).

inflytande på den konst och kultur som beställs (varför det finns anledning att tro att detta politiska beslut kan komma att präglade kulturutbudet för barn/unga). Barn- och ungdomskultur präglas i skolsammanhang ofta av pedagogiska undertoner, och tidigare studier²¹ visar att det finns en rädsla från kulturlivets håll där man förutspår en pånyttfödelse av moraliserande ”nyttokultur” eller att det helt enkelt läggs för stor vikt vid det pedagogiska lärandet. Den pedagogiska barnkulturen vill gärna fostra eller undervisa sin publik. Studerar man exempelvis barnteatern och dess utveckling, har ett tydligt syfte i det samarbete som pågått mellan teatern och skolan under de senaste decennierna varit att ge barn och ungdomar en kulturell fostran med avsikten att stärka de litterära och estetiska kunskaperna men också att öka förståelsen av etiska och moraliska betydelser och värden.²²

Begreppet förståelse i betydelsen begriplighet präglar ofta skolans syn på kultur, vilket får den konstnärliga upplevelsen att hamna i skymundan. Barn lär sig snabbt att vuxna ofta ser förståelse som ett kriterium på kvalitet och det kan vara lätt att glömma att kulturen i sig inte har något facit.²³ Ytterst handlar problematiken om en maktförskjutning där skolan tilldelas större möjligheter att påverka kulturutbudet. Då kulturen integreras i undervisningen görs barn delaktiga i alternativa pedagogiska metoder där t.ex. teater, scenkonst, musik eller dans blir redskap för att uppnå ett förbestämt undervisningssyfte. Risken med ett sådant pedagogiskt nyttotänkande är att man försummar de konstnärliga värdena och att kulturen inte tillåts vara fri i ett kreativt och konstnärligt avancerat perspektiv. Dessa tankegångar mynnar ofta i en diskussion om kvalitet kontra pedagogik och berör i själva verket inte barns aktiva deltagande eller inflytande i kulturlivet, utan snarare barns position som tilltänkta mottagare av kultur.

En aspekt av barns perspektiv då det gäller särskilt avsatta pengar till kultur i skolsammanhang är att barnen själva inte alltid (eller snarare sällan) tycks få vara med att bestämma vad pengarna ska gå till. I en gruppintervju framkom en något snörplig dialog som visar på barns perspektiv kring hur vuxna lärare bestämmer hur de öronmärkta kulturpengarna ska användas:

Majken, 10 år: Men förut var vi tvungna att göra slut såhär på pengarna.

N: För att det inte skulle bli pengar över?

Majken, 10 år: Ja, för annars kanske vi inte skulle få in lika mycket sen eller hur det var. Jag vet inte riktigt vad det var, men vi skulle göra av med pengarna på något sätt och då så skulle vi gå på bio och sånt.

N: Jaha.

²¹Bl.a. Davet, Natalie, *Makt och maktlöshet – aspekter och tendenser inom den moderna svenska barnteatern*, Göteborg: Barnteaterakademien, 2011

²² Helander, Karin, *Från sagospel till barntragedi, Från sagospel till barntragedi – Pedagogik, förströelse och konst i 1900-talets svenska barnteater*, Stockholm: Carlsson Bokförlag AB, 1998, s 259-260

²³ Helander, Karin, ”Att öppna nya världar. En handledning om att gå på teater med barn i förskola och skola”, Riksteatern Unga Riks, 2006

Majken, 10 år: Men då så istället för att göra av med extra mycket pengar på en bra bio så gör man av med jättelite pengar på en dålig bio. Fast vi skulle göra av med pengar!

N: Jaha, men vem bestämde vilken bio ni skulle se då?

[Flera svarar samtidigt]: Gunnel!

N: Gunnel som är eran lärare?

[Flera svarar]: Ja!

N: Okey, men frågade hon inte er vad ni ville se?

Oscar, 10 år: Nej, hon bestämmer allting!

[Andra skrattar]

Majken, 10 år: Hallå, hon spelar in det här!

N: Ja, fast det är ju bara för mig, det är bara jag som kommer att lyssna på det, och det är meningen att ni ska säga precis vad ni tycker. Det är därför jag sitter här och pratar med er.

Lovisa, 10 år: Ja, men om man ändå skulle göra av med pengarna så kanske man kunde satsa på att se en bio som hade bra bild i alla fall. Och inte såhär högt ljud [skriker] så att man får ont i öronen.

N: såg ni den här på skolan då?

Oscar, 10 år: Nej, vi gick till... [paus] Det var jätteokända biografer! En hette Rio. Alltså det var inte filmen Rio men det var en biograf som hette Rio.

N: Jaha den som ligger i Hornstull?

Oscar, 10 år: Ja. Och den var jättedålig. Och så var vi på en annan som låg på Östermalm tror jag, och det var inga andra där förutom oss, och den var som en teater eller nåt.

Att besöka biograferna Rio och Zita utan att förberedas på att bioupplevelsen kommer att vara annorlunda i jämförelse med ett besök på en vanlig SF-biograf kan således få negativa konsekvenser. Som jag tolkar det upplever barnen att man ville göra av med tillräckligt mycket pengar på något som man ansåg var gott nog åt barnen, d.v.s. lite sämre än ”vanlig bio”. Av resonemanget att döma (barnens perspektiv) hade även jag svårt att få ihop idén om att ”göra av med pengar” och valet av en ”billig” biograf, även om jag tror att klassläraren i det här fallet säkerligen hade någon god avsikt med det val hon gjorde. Vad som kan sägas vara mer problematiskt är att barnen inte har fått delta i beslutsprocessen samt att de fått bristfällig information och förberedelse på vad kulturupplevelsen faktiskt skulle innebära

Kultur och integration om barn får välja

Undersökningen visar att barn har en rad förslag på hur integrationsarbete kan/bör genomföras mellan barn och unga från olika delar av staden.²⁴ Många lyfter festarrangemang så som festivaler och gatufester och menar att fler sådana tillställningar skulle göra att barn och unga från olika delar av staden fick möjlighet att lära känna varandra. Ung08 omnämns av många av de äldre respondenterna (i gruppintervjuerna) som ett bra forum, även om vissa anser att Ung08 ”bara är hiphop” och tycks sakna bredare och mer genreintegrerade festivaler.

Samverkan och utbyten mellan skolor som aktiverar sig kring gemensamma kulturaktiviteter är ett annat förslag som många av respondenterna tror kan ha en främjande funktion då det gäller integrationen. Över lag tycks de flesta anse att gemensamma aktiviteter och intresseområden såväl i skolsammanhang som utanför skoltid, där barn och unga arbetar med gemensamma uppgifter eller utifrån gemensamma mål och intressen har stor betydelse för att barn ska lära känna barn från andra orter. Att arrangera mässor för barn efter givna teman kom också upp som ett förslag.

Många efterfrågar även fler fritidsgårdar, kulturhus och lekplatser där barn och ungdomar kan vistas på fritiden. Platser att träffas på där man kan ägna sig åt sina intressen och där man kan få umgås med sina vänner. ”Ställen där man kan låna material och t.ex. ha kurser i serieteckning, som inte kostar pengar” (John, 21). Lava på Kulturhuset omtalas av flera som ett framgångsrikt koncept:

Lava och andra fritidsgårdar är jättebra för just det här ändamålet... Jag tror att en liten satsning på reklam för fritidsgårdar skulle kunna ge positiva resultat, eftersom många nog har en bild av att en fritidsgård är ett ställe man går till för att spela biljard och dricka cola, men jag vet (tack vare Lava och Black Sheep, en ungdomsgård i Solna), att det finns mycket mer än så att få från deras verksamhet. Man kanske skulle kunna vara tydligare med det, för att göra folk medvetna?

(Hannes, 21)

Några av de lite yngre respondenterna uppger i gruppintervjuerna att mötesplatser är viktiga, kanske framförallt för ungdomar (något äldre än de själva), för att motverka att barn/unga halkar snett i samhället: ”[...] Och mer träffhus eller dansklubbar så att de kan dansa på kvällen så att de får göra nånting med sina vänner och inte gå bara på puben hela dagarna.” (Viktor, 11 år). I ett samtal om att bygga kulturhus för barn/unga och var det i så fall skulle ligga uttrycker två flickor:

Paula, 12 år: [...] så många åker typ sådär långt för att komma till det där huset så jag tycker att det är bättre att ha det i förorten.

Tina, 12 år: Ja, för här i förorten, ja, det är många ungdomar som börjar typ droga och sånt. Så det är bättre att de har någonting att göra på fritiden än att ta droger och ta livet av sig.

Att skapa mötesplatser för kultur på fler orter är således önskvärt om man frågar barnen. Somliga uppger dessutom att det skulle kunna bidra till att rädda liv. Fler projektstöd för

²⁴ För att studera den kompletta listan över förslag se Appendix 6 längst bak i texten.

projekt som exempelvis *Jalla!* och även andra stöd till barn/unga, med tydligare information om ansökningsförfarande och tillvägagångssätt efterfrågas således av respondenterna. En fråga som dök upp i en av intervjuerna är om Kulturförvaltningen kommer att töja på ålderskriterierna för kulturstöd och om barn under 13 år kommer att kunna söka i framtiden?

Några frågor som Kulturförvaltningen bör ta ställning till är följande:

- Kommer det att finnas någon åldersgräns för kulturstöd (det stöd som motsvarar 0-10.000 kr i tabellen)?
- Om en viss åldersgräns införs, hur prövas beslutet?
- Hur kommer barn/unga att få information om det nya stödsystemet och de eventuella kulturstöd som de har möjlighet att söka?
- Hur kommer den kontinuerliga kommunikationen att föras med målgruppen barn/unga?
- Hur ska barn/unga göras mer delaktiga i kulturlivet och dess utformning?
- Hur kommer de förslag och tankar som tas upp i denna analys att påverka beslutet om det nya stödsystemet för kultur?

Referenser

Barns och ungas kultur. Kulturen i siffror 2010:1. Kulturrådet 2010. Kulturdepartementet 2006

Barns och ungas rätt till kultur. Kulturen i siffror 2010:1. Kulturrådet, Stockholm, 2010.

Corsaro, William A.: *The Sociology of Childhood*, Second Edition, London: Thousand Oaks, New Delhi: Pine Forge Press, 2005.

Davet, Natalie, *Makt och maktlöshet – aspekter och tendenser inom den moderna svenska barnteatern*, Göteborg: Barnteaterakademien, 2011

Gustafsson, Kerstin, ”Kultur ska va kul. Det hörs ju på namnet. KUL TUR. Och så kanske man ska ha tur också...” Ur: *Utsikter och insikter – Barns kulturella liv*, skrift nr 41 i CBK:s skriftserie, Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet, 2008.

Halldén, Gunilla: ”Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp” Ur: *Barns perspektiv och barnperspektiv*, skrift nr 1-2 i skriftserien Pedagogisk forskning i Sverige, Institutionen för pedagogik och didaktik vid Göteborgs Universitet, 2003

Helander, Karin, ”Att öppna nya världar. En handledning om att gå på teater med barn i förskola och skola”, Riksteatern Unga Riks, 2006

Helander, Karin, *Från sagospel till barntagedi, Från sagospel till barntagedi – Pedagogik, förströelse och konst i 1900-talets svenska barnteater*, Stockholm: Carlsson Bokförlag AB, 1998, s 259-260

James, Allison; Jenks, Chris; Prout, Alan: *Theorizing Childhood*. Cambridge: Polity Press, 2005.

James, Allison & Prout, Alan (red.) *Constructing and Reconstructing Childhood. Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood*. London/New York: Routledge Falmer, 2003.

Johnsson, Emily, ”Nya stödsystem för Stockholms konst- och kulturliv”. Presentation på uppdrag av Kulturstrategiska avdelningen Stockholms Stad, mars 2011

”Konst, hur man lever å lite annat”. *Barnombudsmannen rapporterar*. Stockholm, 2006 (BR2006:03).

Nyberg, Lena, ”Barns rätt till kultur kräver samhälleligt ansvar”, webbkrönika <http://www.barnombudsmannen.se/Nyhet.aspx?pageid=5652>, 2006-10-05

Mänskliga rättigheter. Konventionen om barnets rättigheter. Stockholm: Utrikesdepartementet, 2006 (UD 05.059).

Plats på scen (SOU 2006:42). Statens offentliga utredningar;

Prout, Alan: *The Future of Childhood. Towards the Interdisciplinary Study of Children*. London/New York: Routledge Falmer, 2005

Qvarsell, Birgitta: ”Det problematiska och nödvändiga barnperspektivet”, I: Henry Montgomery & Birgitta Qvarsell (red.) *Perspektiv och förståelse. Att kunna se från olika håll*. Stockholm: Carlsson, 2001, s. 90-105.

Röster som räknas. Barns och ungas rätt till delaktighet och inflytande. Barnombudsmannens årsrapport, 2006

Tänka framåt, men göra nu – Så stärker vi barnkulturen. Stockholm: Kulturdepartementet, 2006 (SOU 2006:45).
www.regeringen.se

Muntlig presentation för barn om ”Det nya stödsystemet för kultur”²⁵

Natalie Davet – mitt yrke och funktion... barnkultur.

Kultur är ett ord som kan betyda många olika saker. Det kan vara t.ex.:

- Konst och kultur, som exempelvis film, teater, musik, dans och bildkonst
- Skapa själv – verkstäder
- Spel, läsa en bok
- Saker man gör på fritidsgårdar, ungdomsgårdar och kulturhus
- Kulturer – högtider och traditioner från andra länder

Stockholms kulturförvaltning är de som delar ut pengar till kultur i Stockholms Stad. Det är de som bestämmer hur mycket pengar som ska gå till teatergrupper, museer, dans, bildkonst, föreningar, festivaler av olika slag och sådan konst och kultur som barn och unga själva skapar.

Kulturförvaltningen tycker att det har varit lite krångligt för de som arbetar med kultur att söka pengar för sina verksamheter (alltså det jobb som de gör) och därför vill de hitta på nya sätt för att det ska bli lättare att arbeta med kultur och för att man ska kunna få fram fler nya och annorlunda saker inom kulturen.

Kulturförvaltningen vill också att kulturen ska bli bättre för publiken (bebisar, barn, ungdomar och gamlingar). Alla har olika intressen och man tycker att det är viktigt att det ska finnas något för alla.

De vill att kulturen ska synas mer på många olika sätt och över hela staden.

Hela våren har Kulturförvaltningen jobbat med att fundera på hur den nya pengafördelningen kan bli så bra och rättvis som möjligt för alla som vill arbeta med kultur av olika slag. De har frågat massor av människor om tips och idéer på hur man kan dela ut pengarna till kultur på ett bättre sätt som blir mer rättvist. De har också tittat på hur man gör i andra länder och om man kanske kan kopiera eller härma något sätt som fungerar bra någon annan stans.

Mest har de pratat med vuxna, men i Stockholm bor det ju också väldigt många barn och ungdomar. För att kulturen ska bli så bra som möjligt för alla som bor i staden är det viktigt att få veta vad barn och ungdomar tycker att pengarna ska gå till. Jag är här för att ta reda på hur Ni tycker att man ska fördela pengarna och vilka former av konst och kultur som Ni vill se mer av?

Kultur är så väldigt mycket. Jag kan komma på några olika former av kultur, t.ex:

²⁵ OBS att detta är en ungefärlig mall för presentationens upplägg.

Dans, teater, musik, film, kost och måleri, utställningar, festivaler och happenings, gatufester, kulturella traditioner, mötesplatser, ungdomsgårdar, verkstäder, föreningar och intresseklubbar av olika slag.

...men ni kan säkert komma på en massa andra viktiga kulturområden som ni vill se mer av!?

För när det gäller kultur finns det inget rätt och fel!

Vad tycker Ni är viktigast att få ta del av? Både med skolan och på fritiden?

Det är c:a 180 milj/kr som delas ut till kulturen varje år, till hela kulturen i Stockholm.

Jag vill att så många barn och unga som möjligt ska få vara med att säga vad de tycker. Därför delar jag ut en enkät (frågepapper) till er. Vill ni hjälpa mig att fylla i den? Jag och de som bestämmer över pengarna är väldigt nyfikna och tycker att det är viktigt att veta vad ni svarar.

Om man vill förklara eller förtydliga någonting med en teckning går det också bra.

Om det är några som hellre sitter med mig en liten stund och pratar om de här frågorna i en intervju tar jag gärna emot 4-6 st.

Jag kommer att ta med frågepappren och räkna ihop alla era svar, omkring 150 barn från hela Stockholm. Sen måste Kulturförvaltningen titta på de svaren innan de bestämmer vad pengarna ska gå till. Det kallas för en demokratisk process.

APPENDEX 2

Förfrågan till klasslärare

Hej xxxxxx,

Jag heter Natalie Davet och har som barnkulturvetare fått i uppdrag av Stockholms Stad Kultur och Fritid att göra en barnkonsekvensanalys där man vill belysa barns perspektiv i den pågående omstruktureringen kring bidragsfördelningen till kultur. Via xxxxx på xxxxx fick jag tips om att kontakta dig för att få tillgång till en referensklass för denna undersökning.

Inledningsvis vill jag tala om att förutsättningarna för undersökningen är tidsbegränsade, varför urvalet kommer att avgränsas till ett mindre antal barn (omkring 100- 150 barn och unga mellan c:a 6-18 år). Tanken är ändå att urvalet ska kunna säga något om barns perspektiv på kulturutbudet och vilka behov som finns i dagsläget.

Materialinsamlingen kommer att ske under slutet av denna vecka, den 28-29 april.

Min fråga till dig är: Vill du och din klass delta i undersökningen och ha möjlighet att påverka framtidens stödsystem för kultur?

Rent konkret innebär undersökningen:

- Att jag muntligen kortfattat presenterar idén kring Stockholms Stads omstrukturering och behovet av att få veta vad barn och unga själva vill synliggöra, få tillgång till vad gäller kulturutbudet. Muntligen c:a 5 min i klassrum.
- En enkät delas ut till hela klassen.
- Gruppsamtal med 4-6 elever som bandas och transkriberas. Samtalen kommer att ta omkring 15-20 min.

Anonymitetskravet kommer att beaktas och jag följer de etiska regler som föreskrivs inom forskning med barn och unga.

Då uppdraget tilldelats mig med kort varsel hoppas jag få svar från dig inom kort. Allra helst under dagen!

Tack för uppmärksamheten!

/Natalie Davet

APPENDIX 3

Frågor om kultur

1. Hur gammal är du? Jag är _____ år
2. Ringa in om du är: flicka pojke
3. Har du syskon? Hur många? _____
4. Ringa in de kultursaker som du har varit med om:
 - Hittat på ett eget spel eller lek
 - Sett på teater
 - Varit med att göra teater
 - Sett en dansföreställning
 - Gått en danskurs, eller lärt mig att dansa med kompisar eller familj
 - Lärt mig en dans från något annat land
 - Sett dockteater
 - Varit på musikkonsert
 - Spelat ett musikinstrument/ sjungit i band
 - Lärt mig traditioner från andra länder
 - Varit på bio
 - Gjort egen film
 - Ritat serier
 - Tryckt tidning
 - Skrivit poesi/dikter
 - Varit på bibliotek
 - Varit på någon festival eller gatufest
 - Varit på konstgalleri för att se på tavlor, skulpturer och konst
 - Själv målat tavlor, gjort skulpturer
 - Varit på museum
 - Varit i en målarverkstad eller pysselverkstad
 - Designat egna kläder eller saker
 - Spelat dataspel, tv-spel, DS eller liknande
 - Varit på någon fritidsgård, ungdomsgård, folkets hus, kulturhus
 - Varit medlem i någon förening eller intresseklubb
 - Annat: _____
 - _____
 - _____

5. Kommer du på någon mer kultursak som jag har glömt i listan här ovanför?

6. Har skolan tagit med dig på något som har med kultur att göra det senaste året? Vad?

7. Vad gör du helst på fritiden?

8. Vad tycker du är viktigast att ge pengar till inom kulturen?

9. Har du någon bra idé om hur man ska göra för att barn och ungdomar från olika delar av staden ska kunna träffas och lära känna varandra lättare?

10. Håller någon i din familj på med kultur? I så fall vad?

Tack så hjärtligt för hjälpen!

/Natalie

Frågor till äldre ungdomar²⁶

Hej xxxxx,

Jag har fått dina mailuppgifter från xxxx på xxxx. Självt heter jag Natalie Davet och arbetar som barnkulturvetare. Jag har fått i uppdrag av Kulturförvaltningen i Stockholm att samla in barns och ungdomars tankar om kulturutbudet inför Kulturförvaltningens omstrukturering av kulturstödet. Man håller som bäst på att försöka hitta nya sätt att fördela de 180 milj. kr/år som går till konst och kultur. Syftet är att ge en större bredd inom kulturen, där fler aktörer har möjlighet att komma fram. Man vill att det nya systemet ska bli både smidigare och bättre för kulturskaparna själva och för publiken. Inspiration har hämtats från övriga städer i Europa och från ett antal referenspersoner inom Stockholms kulturliv.

Man har dock inte frågat barn och unga om deras tankar om kulturutbudet. Jag undrar därför om du (eller någon ung person som du samarbetar med) har lust att besvara några frågor och på så vis ingå i en undersökning med omkring 150 barn/unga från hela Stockholm? Svaren kommer att bakas ihop i en analys som kommer att beaktas av Kulturförvaltningen innan man fattar beslut.

Då uppdraget har tilldelats mig med mycket kort varsel måste analysen vara färdig den här veckan. Jag behöver därför få in svaren omgående och skulle bli mer än tacksam om du ville hjälpa mig med detta.

Frågorna lyder:

1. Hur gammal är du?
2. Har du någon idé om hur man kan göra kulturen mer tillgänglig för barn/unga?
3. Vad tycker du är viktigast att ge pengar till inom kulturen?
4. Har du något förslag på hur det nya stödsystemet kan förbättras för
 - a. Kulturarbetarna (som söker pengar för sina verksamheter och projekt)?
 - b. Publiken?
5. Har du något förslag på hur man kan göra för att barn och ungdomar från olika delar av staden ska kunna träffas och lära känna varandra?

Tack så hjärtligt för uppmärksamheten!
/Natalie

²⁶ Dessa frågor har även legat till grund för telefonintervjuerna.

APPENDIX 5

Barns röster om kulturlivet

- prioriterade kulturområden om barn får välja²⁷:

1. Teater	34 röster
2. Film och bio	20 röster
3. Musik	17 röster
4. Bibliotek/böcker	17 röster
5. Kultur för barn/unga	14 röster
6. Museum	11 röster
7. Vålgörenhet ²⁸	9 röster
8. Fritidsgårdar/kulturhus	9 röster
9. Konst/skulpturer	8 röster
10. Fler kulturaktiviteter i skolan	8 röster
11. Dans	7 röster
12. Till alla kulturformer	7 röster
13. Festivaler	7 röster
14. Spel	7 röster
15. Lekplatser	4 röster
16. Föreningar	4 röster
17. Att lära sig spela instrument	3 röster
18. Sång och kör	3 röster
19. Konserter	3 röster
20. Bild och form	2 röster
21. Pysselverkstäder	2 röster
22. Poesi	2 röster
23. Replokaler	1 röst
24. Att lära sig om andra kulturer	1 röst
25. Att lära sig nya saker	1 röst

Andra röster säger att pengar till kulturen bör gå till:

- De som gör något viktigt som påverkar på ett bra sätt.
- Fler kurser så att alla kan få göra de aktiviteter de vill och slippa stå i kö.
- De som kan visa att kultur för barn och unga inte bara är teater, bibliotek och museum.
- Fler kulturstöd till ungdomar som är långtidssjukskrivna och inte har samma förutsättningar som andra.

²⁷ Varje respondent i enkätundersökningen har fått besvara frågan "Vad tycker du är viktigast att ge pengar till inom kulturen?". Frågan har varit öppen för fler än ett svarsalternativ per respondent.

²⁸ Många uppger att de ser ett behov av att ge pengar till barn som har det svårt eller som är sjuka, t.ex. Hjärt och lungfonden, Barncancerfonden, Unicef, Astma och allergiförbundet.

- Fler prova-på-ställen för kultur där man kan testa det man inte redan känner till. Ställen där man kan låna material och träffa folk som håller på med många olika kulturformer.

APPENDIX 6

Barns förslag till hur Stockholm kan bli en mer integrerad stad:

1. Arrangera barnfester så att barn från olika områden kan träffas	19 röster
2. Samarbeten/utbyten mellan skolor med gemensamma kulturaktiviteter	13 röster
3. Arrangera gemensamma aktiviteter utanför skolan	11 röster
4. Fler fritidsgårdar/ungdomsgårdar	10 röster
5. Bygga fler lekplatser och parker med aktiviteter för många olika åldrar	9 röster
6. Genom föreningar och gemensamma intressen	9 röster
7. Arrangera gatufester (där barn är välkomna)	8 röster
8. Genom att låta barn få göra teater ihop	7 röster
9. Internet (Facebook, Twitter och Msn)	7 röster
10. Temaläger inom olika konst och kulturområden	6 röster
11. Fler ”10-13 bibliotek” på olika platser	6 röster
12. Genom att bygga ett ”träffhus”	4 röster
13. Genom att arrangera vänklasser med brevkompisar	4 röster
14. Underlätta transporten mellan orter genom att införa gratis buss, tunnelbana, tåg och färja för alla barn	4 röster
15. Arrangera mässor för barn/unga	3 röster
16. Låta barn arbeta med film ihop	2 röster
17. Genom Ung08	2 röster
18. Arrangera fler konserter	2 röster
19. Genom telefonen	2 röster
20. Gemensamma boktips	1 röst
21. Genom att lära sig danser från olika länder	1 röst
22. En matdag då alla barn får komma	1 röst
23. Genom att bestämma träff med andra på Skansen	1 röst
24. Fler verkstäder där man kan pyssla	1 röst
25. Man kan träffas på sjukhuset	1 röst